

DET KONGELIGE KOMMUNAL-
OG MODERNISERINGSDEPARTEMENT

Valgdirektoratet
Rambergveien 9
Postboks 2080
3115 Tønsberg

Deres ref

Vår ref
18/4138

Dato
11. februar 2019

TILDELINGSBREV 2019 – Valgdirektoratet

1. INNLEDNING

Kommunal- og moderniseringsdepartementet (KMD) gir i dette tildelingsbrevet styringssignaler og delegerer midler til Valgdirektoratet for 2019, jf. Prop. 1 S (2018–2019) for Kommunal- og moderniseringsdepartementet og Innst. 16 S (2018–2019) vedtatt 14. desember 2018. I tillegg gjelder føringene og rapporteringskravene gitt i Virksomhets- og økonomiinstruks for Valgdirektoratet av 7. januar 2016.

Vi ber Valgdirektoratet ta opp eventuelle uklarheter så snart som mulig.

2. OVERORDNEDE PRIORITERINGER OG UTFORDRINGER

Valgdirektoratet skal bidra til et velfungerende demokrati ved å opprettholde befolkningens tillit til valggjennomføringen. Valgdirektoratets overordnede prioritering i 2019 er å bidra til en korrekt, sikker, åpen og tillitvekkende gjennomføring av kommunestyre- og fylkestingsvalget.

Ny kommune- og fylkesstruktur får betydning for valggjennomføringen i 2019 og 2021. Innbyggerne i kommuner og fylkeskommuner som er omfattet av grenseendringer som trer i kraft fra 1. januar 2020, skal kunne velge sine representanter til kommunestyret og fylkestinget i 2019 som om grenseendringene er gjennomført.

Åpenhet om hvordan valg gjennomføres, er viktig for å opprettholde befolkningens tillit til demokratiet. Direktoratet må sørge for å ivareta dette, samtidig som det må følge opp det til enhver tid gjeldende trusselbildet og gjøre nødvendige sikkerhetstiltak.

Valgdirektoratet skal bistå kommuner og fylkeskommuner, og legge til rette for at valggjennomføringen er i samsvar med lovgivningen. Valgdirektoratet skal sørge for at kommunene arbeider med å sikre tilgjengelighet for alle velgere både inne i og utenfor valglokalet, blant annet ved at kommunene fortsatt kan anskaffe universelt utformet valgutstyr. Velgerens behov skal stå i sentrum for oppgaveløsningen.

Direktoratet skal drive sin virksomhet i tråd med de krav som gjelder for statlige virksomheter. I 2019 blir det viktig å fortsette arbeidet med risiko- og sårbarhetsanalyser.

3. MÅL FOR 2019

3.1 Mål 1: Korrekt og sikker valggjennomføring med tillit i befolkningen

Avviklingen av valg i Norge har høy tillit i befolkningen. For å opprettholde den høye tilliten, er det viktig at kommunene får god støtte og opplæring, og at valgadministrasjonssystemet EVA er brukervennlig, sikkert og i samsvar med regelverket. Valgdirektoratet har ansvaret for de operative støtteoppgavene til kommuner og fylkeskommuner ved valggjennomføring, samt drift og forvaltning av EVA. Opplæringen av kommuner og fylkeskommuner må innrettes på en slik måte at kommunene forstår og er bevisst sitt ansvar for å opprettholde tilliten til gjennomføring av valg.

Styringsparametere:

- Antall klager på feil eller mangler i EVA, opplæring eller brukerstøtte
- Kommunenes brukertilfredshet med EVA, Valgdirektoratets opplæring, brukerstøtte, veiledning og informasjon målt gjennom brukerundersøkelse
- Antall kommuner som har mottatt opplæring
- Antall årsverk brukt til tjenesteleveranser i valggjennomføringen. Årsverksdefinisjon etter DFØ-metoden skal benyttes.
- Eksterne ressurser brukt til tjenesteleveranser i valggjennomføringen

Oppdrag:

- 1) Direktoratet skal utarbeide en egen risiko- og sårbarhetsanalyse knyttet til gjennomføringen av kommunestyre- og fylkestingsvalget i 2019. Valgdirektoratet skal i tillegg etablere en krise- og beredskapsplan knyttet til gjennomføringen av valget. Direktoratet skal involvere departementet i arbeidet. Risiko- og sårbarhetsanalysen vil gjennomgås på etatsstyringsmøte 1 i 2019, og vil være et sentralt punkt i statusmøtene fram mot valget. Direktoratet skal rapportere eventuelle endringer i risiko- og sårbarhetsanalysen i kvartalsrapportene.
- 2) Det skal gjennomføres inntrengningstester i EVA. Eventuelle funn skal følges opp i samarbeid med departementet. Resultatet av disse testene skal rapporteres i eget møte innen 15. mai.

3.2 Mål 2: Velgerne har nødvendig informasjon om valg

Informasjonsbehovet er stort i forbindelse med valg. Direktoratet skal sørge for nødvendig, tilgjengelig og forståelig informasjon. Alle velgere skal få informasjon om hvor og hvordan man kan stemme. Dette er en viktig forutsetning for høy valgdeltakelse. Eventuelle informasjonskampanjer må ta utgangspunkt i evalueringer fra stortingsvalget i 2017, og ha et mål om å redusere antall feil gjort av velgerne.

Valgdirektoratet forvalter en tilskuddsordning for informasjonsarbeid ved valg. Departementet har fastsatt retningslinjer for tilskudd til informasjonstiltak ved kommunestyre- og fylkestingsvalget i 2019. Departementet og direktoratet skal i tråd med Bestemmelser om økonomistyring i staten kapittel 6.5, sørge for at tilskuddsordningen evalueres.

Som en del av ansvaret for EVA, skal direktoratet også formidle valgresultater, samt utarbeide og formidle valgprognoser.

En viktig del av informasjonsarbeidet er produksjon og distribusjon av valgmateriell som valgkort, informasjonsplakater, avkryssingsstemmesedler med navnene til de registrerte politiske partiene mv. Som en begrenset forsøksordning, skal valgkortet i 2019 distribueres elektronisk til velgere i utvalgte kommuner. Kommunal- og moderniseringsdepartementet vil i samarbeid med Valgdirektoratet fastsette rammene for forsøket i en egen forskrift.

Styringsparametere:

- Antall brukere av ulike informasjonstiltak rettet mot velgere
- Antall besøkende på valg.no
- Antall besøkende på valgresultat.no
- Antall personer tilskuddsordningen når ut til

Oppdrag:

- 3) I samarbeid med departementet skal Valgdirektoratet utarbeide tiltak for bevisstgjøring av velgerne om falske nyheter og hybride trusler. Dette skal gjennomgås i styringsmøte 1.
- 4) Direktoratet skal få gjennomført en ekstern evaluering av forsøket med elektronisk utsendelse av valgkort innen 10. desember 2019.
- 5) Direktoratet skal gjennomføre en oppmerksomhetsmåling av informasjonstiltakene. Dette rapporteres i styringsmøte 3.

3.3 Mål 3: God tilgjengelighet ved valg

God tilgjengelighet for alle velgere uavhengig av funksjonsevne er et viktig demokratisk prinsipp. Direktoratet har ansvar for at kommunene har god informasjon om hvordan de kan tilrettelegge, og hvilke krav regelverket stiller. Direktoratet skal også sørge for at det er mulig for kommunene å anskaffe universelt utformet valgutstyr. Det er også viktig å legge til rette

for stemmegivning utenfor landets grenser, og direktoratet skal sørge for at det er mulig å avgi stemme på utenriksstasjoner og andre aktuelle steder i utlandet.

Styringsparametere:

- Antall kommuner som oppgir å ha universelt utformet valgutstyr sammenlignet med forrige valg
- Antall valglokaler kommunene selv oppgir som tilgjengelig for alle sammenlignet med forrige valg

Oppdrag:

- 6) Direktoratet skal få gjennomført en ekstern evaluering av tilgjengelighet ved kommunestyre- og fylkestingsvalget for velgere med nedsatt syns- og bevegelsesevne innen 1. november 2019.
- 7) Direktoratet skal analysere utviklingen i kommunenes kjøp av universelt utformet valgutstyr innen 1. november 2019.

4. ANDRE FORUTSETNINGER OG KRAV TIL DIREKTORATET

4.1 Evaluering av valggjennomføringen

Departementet vil få gjennomført en ekstern evaluering av valggjennomføringen. Undersøkelsen av kommunenes og fylkeskommunenes valggjennomføring, som er nevnt i instruksens pkt. 3.2.4 III, skal inngå som et deloppdrag i evalueringen.

Oppdrag:

- 8) Direktoratet må bistå departementet i spesifisering av oppdraget og samarbeide med leverandør. Departementet vil ta initiativ til en arbeidsgruppe om dette innen 28. februar 2019.

4.2 Fellesføring for 2019

4.2.1 Inkluderingsdugnad, og utvikle rutiner og arbeidsformer i personalarbeidet med sikte på å nå målene for dugnaden

Valgdirektoratet skal arbeide systematisk for å realisere regjeringens inkluderingsdugnad, og utvikle rutiner og arbeidsformer i personalarbeidet med sikte på å nå målene for dugnaden.

Valgdirektoratet skal i årsrapporten redegjøre for hvordan Valgdirektoratets rekrutteringsarbeid har vært innrettet for å nå 5 %- målet og de øvrige målene for inkluderingsdugnaden.

Har Valgdirektoratet hatt nyansettelser i rapporteringsperioden, skal andelen som har nedsatt funksjonsevne eller hull i CV'en rapporteres i årsrapporten. Har Valgdirektoratet færre enn fem nyansettelser i perioden, skal prosentandelen ikke rapporteres i årsrapporten, for å sikre personvernet til de nyansatte. For disse virksomhetene kan det være aktuelt å ha en lengre måleperiode (enn ett år) før måltallet rapporteres. I årsrapportens kapittel 4 skal alle virksomheter vurdere arbeidet opp mot målene for dugnaden; hva som har vært vellykkede

tiltak, hva som har vært utfordringer, og hvorfor virksomheten eventuelt ikke har lyktes med å nå målene for dugnaden, jf. Rundskriv H-3/18.

4.2.2 Motvirke arbeidslivskriminalitet

Offentlige oppdragsgivere har som innkjøpere av varer og tjenester et særskilt ansvar for å motvirke arbeidslivskriminalitet. Det forventes at offentlige virksomheter går foran i arbeidet med å fremme et seriøst arbeidsliv. Valgdirektoratet skal ved tildeling av oppdrag og i oppfølging av inngåtte kontrakter sikre at deres leverandører følger lover og regler. Valgdirektoratet skal i årsrapporten redegjøre for resultater fra oppfølging av inngåtte kontrakter og hvordan virksomhetens anskaffelser er innrettet for å gjennomføre dette hensynet. jf. Rundskriv H-8/17.

4.3 Sikkerhet og beredskap

Det legges til grunn at arbeid med samfunnssikkerhet og beredskap inngår som en integrert del av all virksomhet i Valgdirektoratet. Departementet forventer at Valgdirektoratet foretar skriftlig kartlegging av risiko og sårbarhet på eget ansvarsområde, at det utarbeides nødvendige beredskaps- og kriseplaner, og anbefaler at Valgdirektoratet hvert år bør arrangere eller delta i krise- og beredskapsøvelser. Risiko- og sårbarhetsanalysen (ROS-analysen) skal være kortfattet, overordnet og inneholde:

- vurdering av risiko knyttet til hendelser som Valgdirektoratet har et ansvar for å forebygge eller håndtere
- vurdering av sårbarhet i kritiske samfunnsfunksjoner som Valgdirektoratet har ansvaret for
- vurdering av eventuelle avhengigheter til og fra andre virksomheter uavhengig av sektor
- vurdering av risiko knyttet til opprettholdelse av egen drift.

Valgdirektoratet skal sende en rapport som inneholder den overordnede ROS-analysen, en omtale av virksomhetens kompetanse på området og plan for nødvendig kompetanseheving innen samme frist som årsrapporten.

4.4 Lærlinger

Kravet om at Valgdirektoratet til enhver tid skal ha minimum én lærling videreføres. Direktoratet skal hvert år vurdere om dere kan øke antall lærlinger og tilby opplæring i nye lærefag.

Det er viktig å være oppmerksom på at virksomheter som har færre enn 100 ansatte kan inngå samarbeide med andre virksomheter for å oppfylle kravet. Direktoratet bes i styringsdialogen redegjøre for hvordan dere arbeider for å oppfylle dette kravet. Det skal rapporteres om bruk av lærlinger i årsrapporten.

5. KRAV TIL DOKUMENTASJON OG STATISTIKK

Valgdirektoratet skal systematisere og tilgjengeliggjøre data fra EVA på valg.no. Direktoratet skal også tilgjengeliggjøre antallet lokale lister og kjønnsfordelingen på godkjente lister og andel med stemmetillegg på valg.no.

6. BUDSJETTILDELINGER

6.1 Budsjettrammer 2019

I tråd med Stortingets vedtak tildeles Valgdirektoratet følgende utgifter i 2019:

Utgifter

Kap. 578 Valgdirektoratet		<i>[tall i tusen]</i>
Post	Betegnelse	Budsjett 2019
01	Driftskostnader	107 745
70	Informasjonstiltak	5 200
	Sum kap. 578	112 945

Post 01 dekker lønn til ansatte, husleie og andre driftsutgifter. Økningen i årets bevilgning på 52 mill. kr er knyttet til de økte utgiftene i forbindelse med valgavvikling. Post 70 dekker tilskudd som gis til informasjonstiltak ved kommunestyre- og fylkestingsvalget i 2019. Tilskuddet gis kun i valgår.

7. FULLMAKTER

Departementet har delegert enkelte oppgaver til direktoratet, og meddelt dette i brev til direktoratet og sørget for kunngjøring på Lovdata. Dette gjelder oppgaver som i valgloven er lagt til departementet.

Valgdirektoratet får delegert de fullmaktene som framgår under for budsjettåret 2019. Valgdirektoratet er selv ansvarlig for å sette seg inn i de kravene og hjemlene departementet henviser til.

I tillegg gjelder de administrative fullmaktene Valgdirektoratet har fått delegert i brev av 7. januar 2016.

7.1 Fullmakt til å inngå leieavtaler og avtaler om kjøp av tjenester utover budsjettåret

Fullmakten gis på de vilkår som fremgår av R-110 pkt. 2.3.

7.2 Fullmakt til nettobudsjettering ved utskifting av utstyr

Fullmakten gis for kap. 578 og post 01 på de vilkår som fremgår av R-110 pkt. 2.2.

7.3 Fullmakt til å overskride driftsbevilgninger til investeringsformål mot tilsvarende innsparing i de fem følgende budsjettår

Fullmakten gis for overskridelser på kap. 578 og post 01 til investeringsformål mot innsparing i løpet av de fem følgende budsjettår på de vilkår som fremgår av R-110 pkt. 2.6.

8. RAPPORTERING OG RESULTATOPPFØLGING

8.1 Styringsdialog og rapportering gjennom året

Tidspunkter for etatsstyringsmøter og rapporteringer i 2019 framgår av styringskalenderen i vedlegg 1.

I henhold til virksomhets- og økonomiinstruks pkt. 3.2.5 skal Valgdirektoratet levere kvartalsrapporter til departementet. Disse skal utformes per henholdsvis 31. mars, 30. juni og 30. september. Fjerde kvartal dekkes gjennom årsrapporten. I tillegg til budsjett- og regnskapsrapportering, skal Valgdirektoratet i kvartalsrapporten redegjøre for risikovurderinger og eventuelle risikoreduserende tiltak knyttet til valggjennomføringen.

For å sikre nødvendig informasjon om status, framdrift og innhold i valgarbeidet, vil den ordinære styringsdialogen bli supplert med jevnlig statusmøter. Statusmøtene vil bli knyttet til oppfølging av plan for valget i 2019, inkludert risikobildet, potensielle avvik og vanskelige saker. Egnede format på rapporteringen defineres nærmere av departementet og direktoratet i fellesskap.

8.2 Årsrapport og årsregnskap

Valgdirektoratet skal sende årsrapporten for 2019 til departementet innen 15. mars 2020, med kopi til Riksrevisjonen. Årsrapporten skal tilfredsstillende kravene i virksomhets- og økonomiinstruks for Valgdirektoratet. Rapporten skal inneholde rapportering om mål og styringsparametere og oppdrag omtalt i dette tildelingsbrevet, jf. pkt. 3 Mål for 2019 og pkt. 4 Andre forutsetninger og krav.

Valgdirektoratet skal sende en korrekt, dekkende og komplett årsrapport til departementet. Årsrapporten skal ikke endres etter den er sendt til departementet, med mindre det er særskilte forhold som gjør det nødvendig.

Rapportering om likestilling i henhold til instruks punkt 4.4.3 skal gjøres i tråd med gjeldende bestemmelser i lov 16. juni 2017 nr. 51 om likestilling og forbud mot diskriminering (likestillings- og diskrimineringsloven). Rapporteringen skal følge gjeldende veiledning på området.

9. BUDSJETTMESSIGE FORUTSETNINGER

Valgdirektoratet har ansvar for å planlegge virksomheten i 2019 slik at direktoratet kan nå målene innenfor bevilgningsrammene som er gitt i dette brevet, jf. Reglement for økonomistyring i staten § 9 og Bestemmelser om økonomistyring i staten, pkt. 2.2.

Valgdirektoratet kan ikke overskride utgiftsbevilgningene eller bruke dem til andre formål enn forutsatt av Stortinget, jf. bevilgningsreglementets § 5. Unntaket er hvis det er gitt en slik fullmakt i pkt. 7 i dette brevet.

Valgdirektoratet har ansvaret for å iverksette tiltak slik at det ikke oppstår behov for å øke bevilgningen. Departementet forutsetter at Valgdirektoratet rapporterer om vesentlige endringer i budsjettforutsetningene umiddelbart.

Med hilsen

Sølve Monica Steffensen
ekspedisjonssjef

Siri Dolven
avdelingsdirektør

Vedlegg (1):

1. Styringskalender for Valgdirektoratet i 2019

Dette dokumentet er elektronisk godkjent og sendes uten signatur.

Kopi til:

Vedlegg 1

Styringskalender for Valgdirektoratet for 2019

Måned	Rapportering/møte	Tidspunkt
Januar	Rapportering til statsregnskapet	januar 2019
	Risikovurderinger av mål og oppgaver for 2019	31.1.2019
Februar	Innspill til RNB	25.2.2019
	Gjennomgang av tildelingsbrevet for 2019 og statusmøte valg 2019	27.2.2019
Mars	Årsrapport for 2018	15.3.2019
	Rapport etter pkt 4.3 (ROS)	15.3.2019
	Statusmøte valg	20.3.2019
April	Kvartalsrapportering 1. kvartal	10.4.2019
	Etatsstyringsmøte 1, statusmøte valg 2019 og frist oppdrag 3	24.4.2019
Mai	Innspill til rammefordeling	6.5.2019
	Frist oppdrag 2	15.5.2019
	Innspill til Prop. 1 S	20.5.2019
	Statusmøte valg 2019	22.5.2019
	Budsjett- og regnskapsstatus per 30.4 med prognose ut året	25.5.2019
Juni	Statusmøte valg 2019	12.6.2019
Juli	Statusmøte valg 2019 ved behov	1.7.2019
	Varsel om behov for større bevilgningsendringer i 2. halvår	25.7.2019
August	Statusmøte valg 2019	14.8.2019
	Kvartalsrapportering 2. kvartal	16.8.2019
	Statusmøte valg 2019	21.8.2019
	Etatsstyringsmøte 2 (avviksmøte) og statusmøte valg 2019	28.8.2019
September	Statusmøte valg 2019	5.9.2019
	Statusmøte valg 2019	9.9.2019
	Daglig kontakt valguke	9.-13.9.2019
	Statusmøte valg 2019	18.9.2019
	Budsjett- og regnskapsstatus per. 31.8 med prognose ut året	23.9.2019
Oktober	Innspill til nysalderingen	23.9.2019
	Statusmøte med oppsummering av valg 2019	2.10.2019
	Kvartalsrapport 3. kvartal	23.10.2019
November	Frist oppdrag 6 og 7	1.11.2019
	Etatsstyringsmøte 3 og frist oppdrag 5	6.11.2019
	Innspill til nye satsinger og kutt (for 2021)	23.11.2019
Desember	Frist oppdrag 4	10.12.2019
	Innspill til konsekvensjustering (for 2021)	11.12.2019

DET KONGELIGE KOMMUNAL-
OG MODERNISERINGSDEPARTEMENT

Valgdirektoratet
Postboks 2080
3103 TØNSBERG

Deres ref

Vår ref

Dato

18/4138-18

13. mars 2019

Tillegg nr. 1 til tildelingsbrevet for 2019 - utsendelse av SMS og brev

Kommunal- og moderniseringsdepartementet (KMD) viser til at det ved kommunestyre- og fylkestingsvalget i 2015 og stortingsvalget i 2017 ble gjennomført eksperimenter med tiltak for å øke valgdeltakelsen.

Departementet har besluttet at det skal sendes ut SMS med påminnelse om valget til alle stemmeberettigede ved kommunestyre- og fylkestingsvalget i 2019. I tillegg skal det sendes brev med oppfordring om å benytte stemmeretten til stemmeberettigede med innvandrerbakgrunn. Sistnevnte omfatter både stemmeberettigede med og uten norsk statsborgerskap. Det skal imidlertid kun sendes brev til stemmeberettigede med innvandrerbakgrunn som har hatt norsk statsborgerskap i mindre enn 18 år.

KMD ber derfor Valgdirektoratet om å forestå utsendelsene av SMS og brev innenfor gjeldende budsjett ved kommunestyre- og fylkestingsvalget i 2019. Ordlyden i SMS og brev skal forelegges departementet før utsendelsen.

Med hilsen

Sølve Monica Steffensen (e.f.)
ekspedisjonssjef

Siri Dolven
avdelingsdirektør

Dokumentet er elektronisk signert og har derfor ikke håndskrevne signaturer

Postadresse
Postboks 8112 Dep
0032 Oslo
postmottak@kmd.dep.no

Kontoradresse
Akersg. 59
www.kmd.dep.no

Telefon*
22 24 90 90
Org.nr.
972 417 858

Avdeling
Kommunalavdelingen

Saksbehandler
Cathrine Sørli
22 24 72 52